

Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιιάδης

Δεκέμβριος 2015, Τεύχος 52

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακυράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Anti-Discrimination Policies Successfully Implemented – ADPOLIS

Εκδηλώσεις

- «Εκλογικό σύστημα, πολιτικό σύστημα και Σύνταγμα», 7/12/2015, ώρα 18:00, ΔΣΑ
- ΑΝΤΙΓΟΝΗ, 14η Εθνική Στρογγυλή Τράπεζα κατά των διακρίσεων, «Κράτος, κοινωνία και ευάλωτες ομάδες σε αναζήτηση ισοτιμίας και προστασίας», 14/12/2015, ώρα 17:30, ΕΣΗΕΑ

Βιβλία

- Κώστας Στρατηλάτης «Το πολιτικό σύστημα σε κρίσιμη καμπή. Οι θεσμικές συνθήκες και το Σύνταγμα» (Παπαζήσης 2015, 280 σελ.)

Μαθηματικά και Δίκαιο

Mark Tushnet, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου, Πανεπιστήμιο Harvard

Μόλις ολοκλήρωσα την ανάγνωση του βιβλίου «Οι Μαθηματικοί», ένα βιβλίο της Mariana Cook που περιέχει εντυπωσιακές φωτογραφίες διάσημων μαθηματικών. Κάθε φωτογραφία συνοδεύεται από μια σελίδα, όπου καθένας μιλάει για τη ζωή του και τα μαθηματικά προβλήματα που τον απασχόλησαν. Η περιγραφή των μαθηματικών μου ήταν βέβαια σε μεγάλο βαθμό ακατανόητη. Όπως παρατηρεί ο John Tate, είναι σχεδόν αδύνατον να περιγραφούν σε κάποιον που δεν είναι μαθηματικός οι λύσεις, καθώς και τα αινίγματα που προσπαθούν να επιλύσουν οι μαθηματικοί, εκτός αν το κάνουν με πολύ γενικούς όρους. Κι όμως, παρατήρησα κάτι που με έβαλε σε σκέψεις για το δίκαιο ως ακαδημαϊκό αντικείμενο.

Ένας σημαντικός αριθμός μαθηματικών δηλώνουν ότι στην πορεία της εργασίας τους έχουν κάνει αρκετά λάθη, ακολούθησαν μονοπάτια ανάλυσης που δεν οδηγούσαν πουθενά, ή νόμισαν ότι είχαν αποδείξει κάτι ενώ δεν είχαν. (Αυτό που περιγράφεται εδώ είναι σαφώς χειρότερο από την αναφορά που κάνει ο Andrew Wiles στην πορεία για την απόδειξη του Τελευταίου Θεωρήματος του Φερμά, η οποία στην αρχική εκδοχή της περιείχε ένα λάθος που ανάγκασε τον Wiles να δουλέψει πολύ περισσότερο προκειμένου να καταφέρει να το διορθώσει).

Αυτό με έκανε να αναρωτηθώ αν στο δίκαιο πράγματι υφίσταται η κατηγορία του «λάθους». Ένα τεστ το οποίο μου ήρθε στο μυαλό είναι το εξής: ποιο ποσοστό από άρθρα που παρουσιάζονται σε συνέδρια δεν δημοσιεύονται ποτέ και μπαίνουν στο συρτάρι, επειδή ο συγγραφέας τους συμπέρανε ότι αυτό που υποστήριζε ήταν απλά λανθασμένο; Εγώ θα υπέθετα ελάχιστα (και δεν εξαιρώ το εαυτό μου από αυτό - έχω πράγματι κάποια άρθρα στο συρτάρι μου τα οποία δεν σκοπεύω να δημοσιεύσω γιατί θεωρώ ότι δεν «βγαίνουν», είναι όμως ελάχιστα).

Ένα επιχείρημα αυτοάμυνας θα μπορούσε να είναι ότι τα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακουράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

άρθρα δημοσιεύονται αφού περνούν επεξεργασία μετά από την κριτική που τους γίνεται στα συνέδρια. Και ίσως ένα πολύ σημαντικό επιχείρημα είναι ότι το δίκαιο ως επιστημονικός κλάδος αποτελεί αντικείμενο που βασίζεται στη ρητορική, υπό την έννοια ότι μέτρο για το πόσο καλό είναι ένα επιχείρημα αποτελεί το αν επιτυγχάνει να γίνει αποδεκτό έστω και από ένα τμήμα της ακαδημαϊκής κοινότητας. Αν αυτό ισχύει, τότε το δίκαιο σε επίπεδο θεωρίας δεν περιέχει την κατηγορία του «λάθους», και ο αριθμός των λανθασμένων επιχειρημάτων καθίσταται αμελητέος.

Κι όμως, πιστεύετε ειλικρινά ότι ουδέποτε είχε κάποιος μια ιδέα τόσο κακή ώστε να μην είναι δημοσιεύσιμη; Η ένα επιχείρημα που να είναι λανθασμένο; Εγώ δεν το νομίζω. Στο δικό μου αντικείμενο υπάρχει μεγάλος όγκος πρόσφατης δουλειάς για την οποία ισχύει το κλασικό σαρκαστικό απόφθεγμα: «το έργο αυτό έρχεται να καλύψει ένα ιδιαίτερα χρήσιμο κενό στη βιβλιογραφία».

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

<http://balkin.blogspot.gr, 18/11/2015>

Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, υποστηρίζει ένα κλασικό απόφθεγμα, προχωράει προς την εμβάθυνση των θεσμών της μέσα από την υπέρβαση διαδοχικών κρίσεων. Όμως η Ιστορία δεν επαναλαμβάνεται πάντα. Οι κίνδυνοι και οι προκλήσεις των τελευταίων μηνών ενδέχεται να οδηγήσουν σε μια πορεία αποδόμησης. Δεν αποτελούν, ωστόσο, οι εξωτερικές πιέσεις τον μοναδικό παράγοντα διακινδύνευσης του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, αλλά εξίσου οι εσωτερικές φυγόκεντρες δυνάμεις, που αναπτύσσονται πλέον στα μεγαλύτερα κράτη-μέλη.

Το ευρωσκεπτικιστικό ρεύμα στην Ευρώπη ενδυναμώθηκε αρχικά εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, της επιβολής αυστηρών περιοριστικών πολιτικών και της περαιτέρω υποβάθμισης του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου. Η πλήρης απασχόληση, οι γενναιόδωρες πολιτικές κοινωνικής προστασίας και η άμβλυση των ανισοτήτων αποτέλεσαν μείζονες κατακτήσεις και θεμελιώδεις στόχους, που όμως άρχισαν να ξεθωριάζουν ήδη πριν από την κρίση.

Οι ατέλειες της Ευρωζώνης και, ευρύτερα, της ενωσιακής οικονομικής διακυβέρνησης αποδείχθηκε ότι δεν αποτελούν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακυράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

ένα μεμονωμένο κατασκευαστικό σφάλμα. Το προσφυγικό προκάλεσε ακόμη ισχυρότερες δονήσεις, πλήττοντας την αξιοπιστία και των χωρών του σκληρού πυρήνα της ΕΕ. Η Γερμανία, ως κυρίαρχη δύναμη στην Ευρωζώνη, ήταν ανέτοιμη όχι μόνο να επεξεργαστεί πολιτικές διαχείρισης των προσφυγικών ροών, αλλά και να αρθρώσει έναν συνεκτικό λόγο μπροστά στις ανακατατάξεις που συντελούνται στον ευρύτερο περίγυρο, όπως ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή, το Ουκρανικό και η αστάθεια στα Δυτικά Βαλκάνια.

Η ραγδαία άνοδος του ευρωσκεπτικιστικού και ξενοφοβικού Εθνικού Μετώπου στη Γαλλία, ο επανακαθορισμός της θέσης της Βρετανίας, εν όψει και του δημοψηφίσματος για την παραμονή ή την αποχώρηση της χώρας από την Ενωμένη Ευρώπη, η ένταση των αποσχιστικών τάσεων στο εσωτερικό της Ισπανίας και η αμφισβήτηση της καγκελαρίου Μέρκελ στη Γερμανία συνιστούν όψεις μιας πολυδιάστατης κρίσης, που απειλεί την ίδια την υπόσταση της ΕΕ.

Αν δεν αποφασιστούν τολμηρά βήματα εμβάθυνσης της ευρωπαϊκής ενοποίησης, τότε είναι πιθανή η διάλυση του ενωσιακού εγχειρήματος, αναβιώνοντας ένα κατακερματισμένο τοπίο εθνικών κρατών με περιορισμένη ισχύ απέναντι στα διακυβεύματα της παγκόσμιας διακυβέρνησης. Η τραγωδία στο Παρίσι και οι νέες τρομοκρατικές απειλές ίσως επιταχύνουν την ευρωπαϊκή αποσύνθεση.

πηγή: Εφημερίδα «Έθνος», 17/11/2015

Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία

Κώστας Χρυσόγονος, Ευρωβουλευτής ΣΥΡΙΖΑ, Καθηγητής Νομικής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Το άρθρο 16 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής ορίζει ότι «οι μεταβολές στη σύνθεση Κοινοβουλευτικής Ομάδας γνωστοποιούνται στον πρόεδρο της Βουλής [...] με ενυπόγραφη δήλωση του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, αν πρόκειται για διαγραφή». Εξάλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου «ο αρχηγός του κόμματος θεωρείται πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του κόμματός του, αν είναι βουλευτής».

Οι διατάξεις αυτές του Κανονισμού της Βουλής έχουν «ερμηνευθεί» στην κοινοβουλευτική πρακτική ότι θεσπίζουν κανόνες λειτουργίας των κομμάτων και ειδικότερα ότι καθιερώνουν «δικαίωμα» του εκάστοτε αρχηγού να διαγράψει με προσωπική απόφασή του οποιονδήποτε βουλευτή.

Τούτο έχει συμβεί σε πολλές δεκάδες περιπτώσεις, από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 έως και την προηγούμενη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακυράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

εβδομάδα, με την απλή αποστολή σημειωμάτων διαγραφής βουλευτών από τους αρχηγούς διαφόρων κατά καιρούς κομμάτων και την αβασάνιση και άμεση αποδοχή τους από το (εκάστοτε) προεδρείο της Βουλής. Πρόκειται όμως για πρόδηλη παρερμηνεία του άρθρου 16 του Κανονισμού.

Όπως έχω επισημάνει σε ανύποπτο χρόνο (βλ. Κ. Χρυσόγονου, «Συνταγματικό Δίκαιο», 2003, σ. 277 επ. με περαιτέρω ενδείξεις), από το άρθρο 29 παρ. 1 του Συντάγματος απορρέουν δύο, παραπληρωματικές μεταξύ τους, αρχές για το δίκαιο των κομμάτων, δηλαδή αφενός η αρχή της μη επέμβασης του κράτους στα εσωτερικά τους και αφετέρου η αρχή της εσωκομματικής δημοκρατίας.

Το άρθρο 16 του Κανονισμού οφείλει να ερμηνεύεται υπό το φως του Συντάγματος, δεδομένου ότι το τελευταίο είναι ο θεμελιώδης νόμος του κράτους. Και όμως, η «ερμηνεία» που του δίνουν στην πράξη (χωρίς, εννοείται, καμία αιτιολογία ή άλλη θεμελίωση) οι αρχηγοί των κομμάτων και το προεδρείο της Βουλής παραβιάζει και τις δύο αυτές αρχές ταυτόχρονα, αφού έτσι ο Κανονισμός εμφανίζεται να επιβάλλει στα κόμματα καθεστώς οιονεί απόλυτης μοναρχίας και να δίνει τη δυνατότητα στον αρχηγό να «αποκεφαλίζει» πολιτικά κάθε αντιφρονούντα βουλευτή.

Η ορθή ερμηνεία του άρθρου 16 του Κανονισμού θα ήταν ότι η ενυπόγραφη δήλωση του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας (δηλ. αρχηγού κόμματος) περί διαγραφής βουλευτή είναι παραδεκτή και καταχωρείται από το προεδρείο της Βουλής μόνο εφόσον συνοδεύεται από σχετική απόφαση του αρμόδιου, σύμφωνα με το καταστατικό του κόμματος, πειθαρχικού οργάνου (έτσι π.χ. στον ΣΥΡΙΖΑ το άρθρο 7 του Καταστατικού προβλέπει ότι η ιδιότητα του μέλους αφαιρείται με απόφαση της οικείας οργάνωσης μελών και πλειοψηφία 3/4, ενώ ο Κώδικας Δεοντολογίας των βουλευτών ορίζει ότι το κόμμα μπορεί να ζητήσει την παραίτηση βουλευτή με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής ή του Συνεδρίου του).

Μόνο έτσι μπορεί να εξασφαλισθεί στοιχειωδώς θεσμική και δημοκρατική λειτουργία των κομμάτων, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την επιτέλεση του συνταγματικού ρόλου τους ως διαμεσολαβητών μεταξύ κοινωνίας και κράτους με φορά από την πρώτη προς το δεύτερο και όχι το αντίστροφο. Οι παθογένειες στη λειτουργία των κομμάτων ήταν ένας από τους αιτιακούς παράγοντες της περιπέτειας που βιώνει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Δεν μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα υπερβούμε τις συνέπειες της χρεοκοπίας αν δεν αναιρέσουμε πρώτα μία προς μία τις αιτίες της.

πηγή: «Εφημερίδα των Συντακτών», 24/11/2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακουράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί

Σταύρος Τσακουράκης, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών

Με άρθρο τους στην εφημερίδα «Η Καθημερινή» (31 Οκτωβρίου 2015) οι καθηγητές Συνταγματικού Δικαίου Φ. Σπυρόπουλος και Γ. Γεραπετρίτης, ενόψει του κωλύματος εκλογιμότητας που έχει ο εκ των υποψηφίων για την αρχηγία της Νέας Δημοκρατίας κ. Α. Τζιτζικώστας, υποστήριξαν ότι, κατά το Σύνταγμα, αυτός αποκλείεται να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης σε περίπτωση που εκλεγεί αρχηγός, εφόσον δεν μπορεί να εκλεγεί βουλευτής. Κατά την άποψή τους, στην περίπτωση αυτή η Κοινοβουλευτική Ομάδα του κόμματος θα πρέπει να εκλέξει κάποιο μέλος της για την ανάθεση της διερευνητικής εντολής, με αποτέλεσμα το Σύνταγμα να «ανέχεται», λένε, έναν δυισμό μεταξύ του μη κοινοβουλευτικού αρχηγού του κόμματος και του κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού.

Φυσικά το «ανέχεται» δεν είναι ακριβές. Κατά την άποψή τους, το Σύνταγμα επιβάλλει ασυμβίβαστο μεταξύ μη κοινοβουλευτικού αρχηγού κόμματος και πρωθυπουργού. Μολονότι στο κοινοβουλευτικό πολίτευμα ο πρωθυπουργός είναι συνήθως μέλος του Κοινοβουλίου, είναι δύσκολο να δεχτεί κανείς ότι η ιδιότητα του βουλευτή αποτελεί απαράβατο όρο για τον διορισμό του. Το ίδιο το Σύνταγμα δεν αποκλείει τη δυνατότητα μη κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού (περιπτώσεις Ξ. Ζολώτα και Λ. Παπαδήμου) κατά το στάδιο που έπεται των διερευνητικών εντολών. Οι συγγραφείς ισχυρίζονται ότι ο διορισμός μη κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού αποτελεί εξαίρεση, επιτρέπεται μόνο «ως τελευταίο καταφύγιο για τον σχηματισμό βιώσιμης πολιτικής κυβέρνησης». Έτσι όμως δημιουργείται το εξής παράδοξο: να μην επιτρέπεται να διορισθεί πρωθυπουργός ο εξωκοινοβουλευτικός αρχηγός κόμματος κατά τη φάση των διερευνητικών εντολών, να μην αποκλείεται, όμως, ο ίδιος να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης μετά το στάδιο των διερευνητικών εντολών.

Ο αποκλεισμός της δυνατότητας μη κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού δεν είναι κάποια ήσσονος σημασίας συνταγματική ρύθμιση και φυσικά θα περίμενε κανείς να υπάρχει ρητή συνταγματική πρόβλεψη για το θέμα. Κι όμως τέτοια ρύθμιση δεν υπάρχει. Οι συγγραφείς τη συνάγουν διαβάζοντας το άρθρο 37 παρ. 4, όπως αναθεωρήθηκε το 1986, το οποίο προβλέπει ότι «στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ανατίθεται, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, εντολή σχηματισμού κυβέρνησης ή διερευνητική εντολή σε αρχηγό κόμματος, αν το κόμμα δεν έχει αρχηγό ή εκπρόσωπο, ή αν ο αρχηγός ή εκπρόσωπός του

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακυράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

δεν έχει εκλεγεί βουλευτής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δίνει την εντολή σ' αυτόν που προτείνει η κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος». Θεωρούν ότι με τη διάταξη αυτή, που θεσπίστηκε με την αναθεώρηση του 1986, επήλθε, ως σημειωθεί, χωρίς καν κάποια συζήτηση, ανεπαισθήτως, μια τόσο σημαντική συνταγματική τροποποίηση που αφορούσε τον θεσμό του πρωθυπουργού.

Το κύριο επιχείρημά τους είναι η διατύπωση της διάταξης: «Από τη διατύπωσή της [...] και την ένταξή της στη μηχανική του κοινοβουλευτικού συστήματος και της κομματικής δημοκρατίας συνάγεται ότι αποσκοπεί εκείνος που λαμβάνει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης ή τη διερευνητική εντολή να είναι βουλευτής. Αλλως, η διάταξη δεν θα είχε κανένα απολύτως νόημα...» Με άλλα λόγια θεωρούν ότι εμμέσως θεσπίζεται ο αποκλεισμός του μη κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού, αλλιώς δεν έχει νόημα να επιβάλλεται πρόταση της κοινοβουλευτικής ομάδας όταν υπάρχει αρχηγός του κόμματος, ο οποίος θα μπορούσε να πάρει την εντολή. Δηλαδή διά της εις άτοπον απαγωγής, της μη ύπαρξης άλλου νοήματος, συνάγουν ότι θεσμοθετήθηκε μια τόσο σημαντική αλλαγή.

Σπάνια, όμως, οι διατυπώσεις είναι μονοσήμαντες, γι' αυτό άλλωστε και η γραμματική ερμηνεία των κανόνων δεν οδηγεί μακριά.

Δεν είναι δύσκολο να βρει κανείς διαφορετικό νόημα σε αυτήν τη διατύπωση από αυτό που προτείνουν οι συγγραφείς. Θα μπορούσε, π.χ., εύλογα να υποστηρίξει ότι σε περίπτωση μη εκλογής βουλευτή του αρχηγού ενός κόμματος, κάτι οπωσδήποτε ασυνήθιστο, δίνεται η δυνατότητα στην Κοινοβουλευτική Ομάδα που θα κληθεί να παράσχει ψήφο εμπιστοσύνης να επιβεβαιώσει αν θα προτείνει τον μη εκλεγέντα αρχηγό ή θα επιλέξει άλλο πρόσωπο για να λάβει την εντολή. Αν ο αρχηγός δεν έχει εκλεγεί βουλευτής, το Σύνταγμα επιτάσσει να υπάρχει πρόταση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Δεν υποστηρίζω ότι με αυτή την ερμηνεία η διάταξη καθίσταται σοφή, αλλά μου φαίνεται προτιμότερη από μια ερμηνεία που εμμέσως οδηγεί στη θεσμοθέτηση μιας σημαντικής οργανωτικής αρχής.

Κατά την άποψή μου, λοιπόν, το Σύνταγμα δεν φράζει στον κ. Α. Τζιτζικώστα τον δρόμο προς το ύπατο αξίωμα. Μόνο η φρόνηση των ψηφοφόρων μπορεί...

πηγή: Εφημερίδα «Καθημερινή», 4/11/2015

Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα

Χαράλαμπος Τσιλιώτης, Επίκουρος Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου - δικηγόρος

Με αφορμή το ζήτημα που έχει ανακύψει κατά τη διαδικασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί
πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακυράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

εκλογής νέου αρχηγού στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, θα ήθελα να κάνω κάποιες διαπιστώσεις καταρχήν νομικού χαρακτήρα με βάση το ισχύον Σύνταγμα και τον νόμο για την Αυτοδιοίκηση, χωρίς να θέλω να πάρω θέση για τις ικανότητες και τα προσόντα των υποψηφίων για την αρχηγία του κόμματος.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 56 παρ. 1 εδ. α' και γ' Σ, 113 παρ. 1 και 114 παρ. 2 και 3 Ν. 3852/2010 για τη νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και το Πρόγραμμα Καλλικράτης σε συνδυασμό και με το άρθρο 53 παρ. 1 Σ, που ορίζει ότι οι βουλευτές εκλέγονται για 4 τέσσερα χρόνια, άρα η κανονική θητεία της Βουλής είναι τετραετής, και ότι οι τελευταίες εκλογές έγιναν στις 20 Σεπτεμβρίου 2015, συνάγονται κατ' αρχάς τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Σε περίπτωση που εκλεγεί νέος αρχηγός του κόμματος της Ν.Δ., υποψήφιος, ο οποίος εξελέγη κατά τις εκλογές της περιφερειακής αυτοδιοίκησης τον Μάιο του 2014 περιφερειάρχης, αυτός θα μπορέσει πάλι να εκλεγεί βουλευτής μόνο εάν οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Κοινοβουλίου γίνουν μετά την κανονική λήξη της θητείας της Βουλής, δηλ. τον Οκτώβριο του 2019 ή εν πάση περιπτώσει μετά την παρέλευση της πενταετούς θητείας των οργάνων της περιφερειακής αυτοδιοίκησης, δηλ. μετά την 31η Αυγούστου 2019. Καθ' όλη αυτή την περίοδο ο εκλεγείς αρχηγός της Ν.Δ., εάν σήμερα κατέχει το αξίωμα του περιφερειάρχη, θα βρίσκεται εκτός Κοινοβουλίου, ανεξαρτήτως του εάν κατέχει παράλληλα και αυτό το αξίωμα ή παραιτηθεί από αυτό.

Κατά συνέπεια το κόμμα της Ν.Δ. με εσωτερικές διαδικασίες και σύμφωνα με το καταστατικό του πρέπει να ορίσει πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας (Κ.Ο.) σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής (ΚτΒ), ο οποίος θα είναι μεν (υποχρεωτικά) βουλευτής (ενδεχομένως ο γενικός γραμματέας της Κ.Ο. ή κάποιος άλλος), όχι, όμως, ο αρχηγός του. Αυτομάτως η κατάσταση αυτή δημιουργεί ένα ιδιότυπο καθεστώς δυαρχίας στο κόμμα, όπου άλλος θα είναι ο αρχηγός του κόμματος, ο οποίος θα ασκεί τις αρμοδιότητες που του παρέχει το καταστατικό της Ν.Δ. και άλλος ο πρόεδρος της Κ.Ο. κατά τον ΚτΒ, ο οποίος και θα το εκπροσωπεί κοινοβουλευτικά. Κατά συνέπεια ο αρχηγός του κόμματος δεν θα είναι αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, διότι σύμφωνα με το άρθρο 20 ΚτΒ αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης μπορεί να είναι μόνο ο αρχηγός της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του μεγαλύτερου κόμματος της αντιπολίτευσης, εν προκειμένω ο αρχηγός της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ν.Δ.

Το πρόβλημα, όμως, δεν περιορίζεται εδώ. Στην περίπτωση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακυράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

που έχουμε πρόωρες εκλογές ο αρχηγός της Ν.Δ. στο σενάριο εργασίας που εξετάζουμε, δεν θα μπορεί να βάλει υποψηφιότητα για να εκλεγεί βουλευτής σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 1 εδ. α' και γ' Σ. Εν προκειμένω, στην περίπτωση που η Ν.Δ. εκλεγεί πρώτο κόμμα και ο αρχηγός της δεν έχει εκλεγεί βουλευτής, πρωθυπουργός θα διοριστεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 4 Σ αυτός που θα εκλέξει η Κ.Ο. της Ν.Δ. εντός τριών ημερών. Για να γνωρίζει το εκλογικό σώμα ποιος θα είναι αυτός, θα πρέπει η Ν.Δ. να εμφανίσει υποψήφιο πρωθυπουργό πριν από τις εκλογές πρόσωπο διαφορετικό από τον αρχηγό του, ο οποίος και θα πάρει κανονικά το χρίσμα από την Κ.Ο. του κόμματος μετά τις εκλογές, ούτως ώστε να μπορεί κατά το Σύνταγμα να διοριστεί πρωθυπουργός. Το αυτό θα συμβεί εάν η Ν.Δ. θα πρέπει να λάβει διερευνητική εντολή ως πρώτο ή δεύτερο κόμμα κατ' άρθρο 37 παρ. 2 εδ. β' και 3 εδ. α' Σ. Στην περίπτωση αυτή, δηλ. των πρόωρων εκλογών, που κατά τη γνώμη μου είναι και η πιο πιθανή με βάση την κατάσταση των πολιτικών πραγμάτων, η δυαρχία θα επιταθεί και θα μεταφερθεί από το επίπεδο αρχηγός κόμματος - αρχηγός αξιωματικής αντιπολίτευσης στο επίπεδο αρχηγός κόμματος - πρωθυπουργός. Υποθέτω ότι τα μέλη του κόμματος της Ν.Δ. που θα ψηφίσουν για τον νέο τους αρχηγό θα ψηφίσουν με βασικό κριτήριο του ποιος είναι ο καλύτερος για να γίνει πρωθυπουργός και μάλιστα κατά τις επόμενες εκλογές και όχι απλά ποιος θα διαχειριστεί το κόμμα στην αντιπολίτευση για τις επόμενες τετραετίες, με σκοπό κάποτε να γίνει κυβέρνηση.

Είναι αυτό που χρειάζεται σήμερα η Ν.Δ., μία δυαρχία στην κορυφή της, αρχικά στην αξιωματική αντιπολίτευση και εν συνεχεία ενδεχομένως, στην καλύτερη περίπτωση για το κόμμα, και στην κυβέρνηση; Θα βοηθήσει η δυαρχία το κόμμα να κερδίσει τις επόμενες εκλογές ή μήπως η βάση πιστεύει ότι και οι επόμενες εκλογές είναι χαμένες, οπότε θα πάει στις μεθεπόμενες εκλογές; Και τι θα γίνει εάν μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2019 διεξαχθούν περισσότερες εκλογικές αναμετρήσεις, όπως δείχνει η στατιστική των τελευταίων έξι ετών; Ας τα έχουν αυτά υπόψη τους τα μέλη του εκλογικού σώματος της Ν.Δ., όταν θα ψηφίσουν τον νέο αρχηγό του κόμματος.

πηγή: Εφημερίδα «Καθημερινή», 6/11/2015

Η Αναθεώρηση του Συντάγματος

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Στη συνέντευξή του στο «Έθνος της Κυριακής» της 22.11.2015 ο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μαθηματικά και Δίκαιο»
Mark Tushnet
- «Η Ευρώπη σε αποσύνθεση;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Διαγραφές και εσωκομματική δημοκρατία»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Το Σύνταγμα και οι εξωκοινοβουλευτικοί πρωθυπουργοί»
Σταύρος Τσακυράκης
- «Η εκλογή αρχηγού στη Ν.Δ. και το Σύνταγμα»
Χαράλαμπος Τσιλιώτης
- «Η αναθεώρηση του Συντάγματος»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

πρωθυπουργός δήλωσε ότι ήρθε η ώρα για μια ευρεία ή και συνολική συνταγματική αναθεώρηση και φέρεται μάλιστα διατεθειμένος να συγκαλέσει το Συμβούλιο των Αρχηγών μόλις τερματιστεί η εκκρεμότητα με την ανάδειξη του προέδρου της Νέας Δημοκρατίας για να συζητηθεί το θέμα αυτό σε ανώτερο πολιτικό επίπεδο. Είναι φανερό ότι με την παρούσα σύνθεση της Βουλής μια τέτοια αναθεωρητική πρωτοβουλία προϋποθέτει γενικευμένη συμφωνία μεταξύ όλων των δημοκρατικών πολιτικών δυνάμεων.

Μάλιστα, αν η συνταγματική αναθεώρηση αξιολογηθεί ως μείζων πολιτική προτεραιότητα, τότε η συμφωνία γι' αυτήν θα έπρεπε ίσως να εκφραστεί και σε κυβερνητικό επίπεδο, κατά το «προηγούμενο» της συνταγματικής αναθεώρησης στη Γερμανία κατά τη δεκαετία του 1960 που βασίστηκε σε μια κυβερνητική συμφωνία μεταξύ Σοσιαλδημοκρατών και Χριστιανοδημοκρατών.

Η νέα συνταγματική αναθεώρηση δεν θα πρέπει να γίνει αντιληπτή ως επιβεβαίωση, κατοχύρωση και ανάπτυξη των κατακτήσεων της μεταπολιτευτικής περιόδου. Αυτό ίσχυε για το αναθεωρητικό εγχείρημα της περιόδου 1995-2001, σήμερα όμως οι ανάγκες είναι διαφορετικές και χρειάζονται πιο βαθιές θεσμικές τομές. Θα αναφερθώ σε τρία κρίσιμα, κατά τη γνώμη μου, ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε συνταγματικό επίπεδο και για τα οποία επιβάλλεται μια ασυνέχεια ως προς τη ρύθμισή τους σε σχέση με το παρελθόν. Πρώτον, η ίδρυση Συνταγματικού Δικαστηρίου. Αυτή θα είναι η μεγαλύτερη τομή στο ελληνικό συνταγματικό σύστημα που θα επηρεάσει άμεσα και το πολιτικό σύστημα. Η πολιτική δεν χρειάζεται έναν «δερβέναγα», είχε γράψει το 2006 ο Δημήτρης Τσάτσος. Τελικά όμως ίσως και να χρειάζεται.

Δεύτερον, συνταγματοποίηση του αναλογικού εκλογικού συστήματος και συγχρόνως εισαγωγή νέου εκλογικού νόμου (βλ. την πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ της 2.6.2015) με την απαιτούμενη συνταγματική πλειοψηφία για να εφαρμοστεί από τις επόμενες εκλογές. Για να μην υπάρχουν προκατασκευασμένες και πλασματικές πλειοψηφίες στη Βουλή.

Τρίτον, εισαγωγή του θεσμού της απαγόρευσης των αντιδημοκρατικών πολιτικών κομμάτων και γενικότερα ενδυνάμωση των θεσμών «άμυνας της δημοκρατίας». Η μεταπολιτευτική «ανοιχτή δημοκρατία» έφερε τη Χρυσή Αυγή στη Βουλή, κάτι που θα ήταν αδιανόητο σε άλλα δημοκρατικά κράτη. Είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε και για τα θέματα αυτά;

πηγή: Εφημερίδα «Έθνος», 25/11/2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Anti-Discrimination Policies Successfully Implemented – ADPOLIS

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

● Anti-Discrimination Policies Successfully Implemented – ADPOLIS

Στόχος του έργου είναι η καταγραφή και ανταλλαγή καλών πρακτικών στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε τοπικό επίπεδο. Τελικοί ωφελούμενοι του προγράμματος είναι οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Μέσω της υλοποίησης του προγράμματος θα παραχθούν κατευθυντήριες γραμμές και θα καταγραφούν πρακτικές που μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση ισότητας.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος:

-θα διενεργηθεί επιστημονική έρευνα για τον εντοπισμό καλών πρακτικών για την καταπολέμηση φυλετικών και εθνοτικών διακρίσεων. Οι πρακτικές θα καταγραφούν, θα αναλυθούν και θα μελετηθούν συγκριτικά, με σκοπό να εντοπιστούν οι βασικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματική εφαρμογή τους και να εξεταστεί πώς αυτές θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε ευρύτερο πλαίσιο.

-θα σχεδιαστεί και θα εκπονηθεί εγχειρίδιο που θα απευθύνεται στους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, το οποίο θα περιλαμβάνει τις διαρθρωτικές προϋποθέσεις, τη διαδικασία εφαρμογής και το επιθυμητό αποτέλεσμα κάθε πολιτικής, καθώς και εργαλεία αξιολόγησης με δείκτες αποτελεσμάτων για την αυτοαξιολόγηση του εκάστοτε φορέα.

-θα σχεδιαστούν πιλοτικά εκπαιδευτικά προγράμματα με αποδέκτες πολιτικούς, δημόσιους υπαλλήλους και τοπικούς παράγοντες.

Επικεφαλής της κοινοπραξίας είναι το European Training and Research Centre for Human Rights and Democracy - ETC Graz του Πανεπιστημίου του Γκράτς (Αυστρία). Στο πρόγραμμα συμμετέχουν επίσης οι φορείς: Massag Alapitvany Budapest-NEKI (Ουγγαρία), Law School of Stockholm University (Σουηδία), CIDALIA (Ισπανία), Human Rights Centre Padova (Ιταλία). Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου-Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Anti-Discrimination Policies Successfully Implemented – ADPOLIS

Εκδηλώσεις

- «Εκλογικό σύστημα, πολιτικό σύστημα και Σύνταγμα», 7/12/2015, ώρα 18:00, ΔΣΑ

Τσάτσου είναι ο εταίρος που εκπροσωπεί την Ελλάδα.

Αν ενδιαφέρεστε για συμμετοχή στο πρόγραμμα ή για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Εκτελεστική Διευθύντρια του Ιδρύματος Τσάτσου κυρία Μαρία Μουσμότη (centre@cecl.gr)

Εκδηλώσεις

- **«Εκλογικό σύστημα, πολιτικό σύστημα και Σύνταγμα», Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου 2015 και ώρα 18:00, Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών (Ακαδημίας 60)**

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

διοργανώνει δημόσια συζήτηση με θέμα

Εκλογικό σύστημα, πολιτικό σύστημα και Σύνταγμα

Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου 2015, ώρα 18:00, στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών

Ομιλητές

Γιάννης Μαυρής, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Public Issue, Δρ. Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

«Το κομματικό σύστημα μετά το Μνημόνιο και οι αλληλεπιδράσεις με το εκλογικό σύστημα»

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

«Εσωκομματική δημοκρατία, πολιτικό χρήμα και εκλογικό σύστημα»

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
«Προβλήματα και προοπτικές μεταρρύθμισης του ελληνικού εκλογικού συστήματος»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- «Εκλογικό σύστημα, πολιτικό σύστημα και Σύνταγμα», 7/12/2015, ώρα 18:00, ΔΣΑ
- ANTIΓONH, 14η Εθνική Στρογγυλή Τράπεζα κατά των διακρίσεων, «Κράτος, κοινωνία και ευάλωτες ομάδες σε αναζήτηση ισοτιμίας και προστασίας», 14/12/2015, ώρα 17:30, ΕΣΗΕΑ

Θεόδωρος Χατζηπαντελής, Καθηγητής στο Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο
«Εκλογικό και κομματικό σύστημα, Κόμματα και πρόσωπα:
Αναγκαίες τομές»

Τη συζήτηση θα συντονίσει ο Ομ. Καθηγητής
Κωνσταντίνος Τσουκαλάς

- **ANTIΓONH, 14η Εθνική Στρογγυλή Τράπεζα κατά των διακρίσεων, «Κράτος, κοινωνία και ευάλωτες ομάδες σε αναζήτηση ισοτιμίας και προστασίας», 14/12/2015, ώρα 17:30, ΕΣΗΕΑ**

Το Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία «Αντιγόνη» διοργανώνει την 14η Εθνική Στρογγυλή Τράπεζα κατά των διακρίσεων με θέμα «Κράτος, κοινωνία και ευάλωτες ομάδες σε αναζήτηση ισοτιμίας και προστασίας», τη Δευτέρα 14 Δεκεμβρίου 2015 και ώρα 17:30 στην ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Α΄ Ενότητα (17.30 – 19.00)

Σύντομος χαιρετισμός από τον Αντιπρόεδρο του Κέντρου «ANTIΓONH», Περιφερειακό Σύμβουλο Κεντρικής Μακεδονίας και τ. ευρωβουλευτή των Οικολόγων Πράσινων, Δικηγόρο κ. **Μιχάλη Τρεμόπουλο**

A. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

[Συντονίζει ο κ. **Ξενοφών Κοντιάδης**, καθηγητής στο πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και Διευθυντής του Κέντρου Ευρωπαϊκού και Συνταγματικού Δικαίου («Ίδρυμα Τσάτσου»)]

Περιγραφή των θεσμικών αλλαγών στο νομοθετικό πλαίσιο περί ιθαγένειας και άλλων διατάξεων μεταναστευτικής πολιτικής

(Ομιλητής ο κ. **Βασίλης Παπαδόπουλος**, Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Συνοχής και Πληθυσμού στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- ΑΝΤΙΓΟΝΗ, 14η Εθνική Στρογγυλή Τράπεζα κατά των διακρίσεων, «Κράτος, κοινωνία και ευάλωτες ομάδες σε αναζήτηση ιστιμίας και προστασίας», 14/12/2015, ώρα 17:30, ΕΣΗΕΑ

Οι τελευταίες εξελίξεις σχετικά με το Σύμφωνο Συμβίωσης
(Ομιλήτρια η κ. **Μαρία Ρωσσίδη**, ειδική σύμβουλος του
Γενικού Γραμματέα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και
Διαφάνειας του Υπουργείου Δικαιοσύνης)

**Παρουσίαση και ανάλυση της Περιοδικής Έκθεσης
της Επιτροπής ECRI του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά του
ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας** (Ομιλήτης ο κ. **Μιχάλης
Τσαπόγας**, Ειδικός Επιστήμονας στο Συνήγορο του Πολίτη)

**Διαδικασία ασύλου: νομολογία Επιτροπών Προσφυγών
για απόδοση καθεστώτων διεθνούς προστασίας και
παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους**
(Ομιλήτης ο κ. **Σπύρος Απέργης**, Δικηγόρος με εξειδίκευση
στο προσφυγικό δίκαιο, τέως μέλος των Επιτροπών
Προσφυγών του Υπουργείου Εσωτερικών).

Β' Ενότητα (19.30 – 21.00)

Β. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 2015

[Συντονίζει ο δημοσιογράφος κ. **Άρης Χατζηστεφάνου**]

**Εμπειρικές διαπιστώσεις από προβλήματα
μετεγκατάστασης των Ρομά σε αξιοπρεπείς καταυλισμούς**
(Ομιλήτρια η **Αντιδήμαρχος Χαλανδρίου Αττικής, κ. Έλενα
Χριστούλη**)

**Οι προσφυγικές ροές στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου
και ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ
για τους Πρόσφυγες**

(Ομιλήτρια η κ. **Στέλλα Νάνου**, εκπρόσωπος της Ύπατης
Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα).

**Πρόσφατες εξελίξεις στο πεδίο της διοικητικής
κράτησης αλλοδαπών**
(Ομιλήτρια η κ. **Ελένη Κουτσουράκη**, Δικηγόρος Δ.Ν., Νομική
Υπηρεσία Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες)

**Κινηματική παρέμβαση στο Πεδίο του Άρεως και
του Ελαιώνα: μια σημαντική νίκη της αλληλέγγυας
κοινωνίας των πολιτών**
(Ομιλήτρια η κ. **Ανθή Καραγγελή**, μέλος του Δικτύου
Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

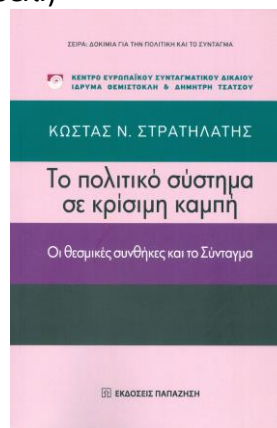
Βιβλία

- Κώστας Στρατηλάτης «Το πολιτικό σύστημα σε κρίσιμη καμπή. Οι θεσμικές συνθήκες και το Σύνταγμα» (Παπαζήσης 2015, 280 σελ.)

Βιβλία

Κώστας Στρατηλάτης, «Το πολιτικό σύστημα σε κρίσιμη καμπή. Οι θεσμικές συνθήκες και το Σύνταγμα»

(Παπαζήσης 2015, Σειρά: «Δοκίμια για την Πολιτική και το Σύνταγμα», 280 σελ.)

Ανάμεσα στους παράγοντες που εξηγούν τις βαρύτατες επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην ελληνική οικονομία ξεχωρίζουν συγκεκριμένες θεσμικές συνθήκες του ελληνικού πολιτικού συστήματος.

Η μελέτη επιχειρεί να ρίξει φως σε αυτές τις συνθήκες, θέτοντας ως ευρύτερο ερμηνευτικό πλαίσιο τη θεωρία των Acemoglu και Robinson για τις καταβολές της ευημερίας και της φτώχειας. Κατά την κρίσιμη καμπή των ετών 2010-2014, ο φαύλος κύκλος ανάμεσα στις θεσμικές παθογένειες και τα στοιχεία κλειστότητας της ελληνικής οικονομίας πέρασε σε χειρότερο αναβαθμό: κατάρρευση της πολιτικής αξιοπιστίας, εξασθένηση της κανονιστικής ποιότητας του Συντάγματος και σοβαρές διαταραχές στη λειτουργία της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, ανυπόφορη πλέον επιμονή της διαφθοράς, των πελατειακών σχέσεων και της διαπλοκής, καταλυτική πλέον αδιαφορία των ΜΜΕ για το συνταγματικό ρόλο τους.

Βέβαια, μία εκλογική ανατροπή, όπως αυτή του Ιανουαρίου 2015, δεν θα αρκούσε ποτέ από μόνη της να οδηγήσει σε αναστροφή τέτοιων εξελίξεων. Μετά την ενεργοποίηση του φαντασιακού και τις συμβολικές κινήσεις, τίθεται πάντα το ζήτημα της αποτελεσματικής ενεργοποίησης των θεσμών.

[από τον Πρόλογο του βιβλίου